

samme form, uanset om den enkelte skole findes i en købstad eller på landet. Rent faktisk må folkeskoler på landet derimod efter sagens natur stadig mange steder ordnes på en anden måde end folkeskoler i købstæder, idet der i mange skoler på landet ikke vil være et elevtal, der er tilstrækkeligt til oprettelse af en klasse for hver årgang, men herom er det allerede i gældende folkeskolelovs § 11, stk. 1 fastsat, at folkeskolen deles i klasser efter skolens børnetal, og at det, hvor børnetallet tillader det, skal tilstræbes, at der oprettes en klasse for hver årgang. Denne bestemmelse, der ikke foreslås ændret i nærværende lovforslag, må anses for at være fyldestgørende med hensyn til ordningen af skoler med lave børnetal, medens en særregel herom ikke under den foreslåede fremtidige skolestruktur synes påkrævet i den grundlæggende bestemmelse om folkeskolens ordning i § 2, stk. 1.

Ligesom i det i efteråret 1956 fremsatte forslag til lov om ændringer af lov om folkeskolen har man fundet det mest nærliggende at anvende betegnelsen „hovedskolen“ som navn for hele folkeskolens eksamensfri afdeling, således at de tilsvarende klasser betegnes 1.-8. hovedskoleklasse.

Ifølge den foreslåede affattelse af § 2, stk. 1 vil foruden hovedskolen også en eksamensafdeling, der betegnes realafdelingen, henhøre under folkeskolen. I det omfang, hvori den foreslåede realafdeling vil svare til den nuværende eksamensmellemskole, betyder denne regel ikke nogen ændring i den allerede gældende ordning, idet eksamensmellemskolen ved kommunale skoler allerede siden 1937 har henhørt under folkeskolen. For den øverste realklasse, der efter forslaget vil blive betegnet 3. realklasse, betyder forslaget derimod noget nyt, idet denne klasse vil svare til den nuværende realklasse, gennem hvilken eksamensmellemskolens undervisning ifølge almenskoleloven kan fortsætte, men som ikke efter den hidtil gældende lovgivning henhører til folkeskolen.

Den foreslåede affattelse af den grundlæggende bestemmelse om folkeskolens struktur, hvorefter folkeskolen principielt er af samme form i købstæder og på landet og kan omfatte en realafdeling, vil indebære en betydningsfuld forbedring af mulighederne for oprettelse af eksamensafdelinger ved skoler på landet. Efter gældende lovgivning har der ikke været adgang til indretning af eksamensskoler i forbindelse med landsbyordnede skoler, til hvilke der alene kan knyttes kursus, der forbereder til almindelig forberedelseseksamen. Et væsentligt skridt i retning af ophævelsen af denne uheldige forskel mellem mulighederne for landsbyskolens og købstadskolens børn er — i det omfang, hvori gæl-

dende lovbestemmelser muliggør det — gjort ved kgl. anordning af 19. januar 1956 om almindelig forberedelseseksamen, idet der ved denne anordning er givet særlige regler for 3-årige kursus til almindelig forberedelseseksamen, der er oprettet i tilknytning til folkeskolens eller en tilskudsberettiget fri-skoles 7. skoleår og bygger på en 2-årig forberedende undervisning. Ifølge anordningen gælder det fremtidig for disse kursus, at fordringerne ved eksamen er de samme som ved eksamensberettigede skoler med almindelig forberedelseseksamen (begrænset pensum), at der gives årskarakterer og eksamenskarakterer efter samme regler som de for skolerne gældende, og at eksaminationen i de mundtlige fag foretages af vedkommende faglærere. Uanset disse afgørende forbedringer er disse kursus dog stadig kursus, således at de må søge anerkendelse som sådanne. Kursuslederen kan ikke på samme måde som lederen af en skole, der forbereder til almindelig forberedelseseksamen (henholdsvis mellemskoleeksamen og realeksamen) opnå eksamensret, og et medlem af eksamenskommissionen fungerer som censor i alle fag. Ved gennemførelsen af den nu foreslåede ordning vil sådanne kursus til almindelig forberedelseseksamen gå over til at blive egentlige skoleafdelinger, og det ved fornævnte kgl. anordning af 19. januar 1956 tagne skridt hen mod en lige adgang til oprettelse af eksamensskoler i byen og på landet vil hermed være fuldført.

I forslaget har man ikke optaget en bestemmelse svarende til gældende lovs § 3, stk. 3, der indeholder en bemyndigelse for undervisningsministeren til at tillade sådanne afvigelser fra eksamensmellemskolens ordning, at skolen kan afsluttes med andre statskontrollerede eksaminer. Denne bestemmelse har været grundlaget for de nuværende realskoler, der dimitterer til almindelig forberedelseseksamen. Det synes imidlertid at ville være langt klarere og enklere at begrænse sig til én eksamen, realeksamen, i stedet for at opretholde den hidtidige ordning med to parallelle eksaminer, der har nogenlunde samme værdi og giver de samme rettigheder. Der er derfor ikke i forslaget optaget nogen hjemmel for opretholdelse ved kommunale skoler af den nuværende almindelige forberedelseseksamen (også kaldet præliminæreksamen).

I betragtning af det behov for oprettelse af eksamensafdelinger ved skoler på landet, som har været så fremtrædende i de senere år, må det forventes, at den mulighed herfor, som kommunerne vil få ved gennemførelsen af nærværende forslag, vil blive benyttet af mange kommuner, men det må samtidig fremhæves, at jo lavere kommunernes folketal er, og jo tyndere befolkede egne der er tale